

MISIA CIRKVI

Téma 3

AKÁ JE ÚLOHA CIRKVI V BOŽOM PLÁNE?

Prehľad

V tejto téme preskúmate, ako je Boží večný zámer so svetom zjavený v cirkvi. Konkrétne sa pozriete na to, ako je Božia vláda konkrétne vyjadrená v dnešnej dobe. Popri tom popíšete viacero princípov, ktoré formujú porozumenie vášho zboru misii.

Ciele

Pomôcť zborovým vedúcim:

- Preskúmať vzťah medzi Božím plánom pre ľudstvo všeobecne a pre cirkev.
- Preskúmať, ako Boh rozširuje svoju vládu prostredníctvom cirkvi.
- Sformulovať niekoľko základných biblických princípov, ktoré by mali formovať, ako cirkev rozumie misii.

Možné výsledky

Zboroví vedúci:

- Budú vedieť konkrétne opísať vzťah medzi Božím plánom pre ľudstvo a pre cirkev.
- Budú vedieť vysvetliť, ako Boh rozširuje svoju vládu prostredníctvom cirkvi.
- Preskúmajú misijnú stratégiu svojho zboru vo svetle základných princípov, ktoré vyplývajú z tejto témy o úlohe cirkvi v Božom pláne.

KROK 1: POCHOPENIE TÉMY

Na ktoré hlavné otázky sa treba zamerať?

Hlavné prvky témy

V predošlých dvoch témach sme skúmali myšlienku Božej vlády a videli sme, ako sa stáva dramatickou skutočnosťou v Kristovom diele vykúpenia. Videli sme, že Ježišova smrť nás zachraňuje od Božieho hnevu, vyslobodzujúc nás zo smrteľného zovretia protibožských síl a prenáša nás pod Kristovu autoritu a vládu.

Stále však čelíme dôležitej otázke. Sme o niečo bližšie k objaveniu konkrétneho prejavu Božej vlády tu a teraz? Opýtajme sa trochu banálne: Ak je Boh panovníkom, kde sú jeho poddaní? Iste, môžu tu byť ľudia, ktorí pobejú okolo a tvrdia, že Ježiš zmenil ich životy. Ale je tu aj niečo viac? Je vôbec táto nová Kristova vláda niečím viac ako nejakým abstraktným ideálom? Dá sa niekam ísť a pozrieť sa, ako vyzerá alebo ako funguje?

Božia odpoveď na túto otázku sa týka cirkvi. Na začiatku to zrejme nevzbudzuje veľkú dôveru v Božiu múdrosť. Ktokoľvek, kto pozná Bibliu, sa pravdepodobne pýta, prečo to Bohu trvalo tak dlho, kým prišiel so svojim plánom. A ktokoľvek, kto pozná priemerný cirkevný zbor, sa pravdepodobne pýta, či ten má niečo do činenia s Božou vládou!

Výroky

*(Výroky sú vyjadrenia, ktoré vás majú priviesť k uvažovaniu o téme. Môžu a nemusia od-
rážať biblickú múdrosť.)*

„Dokonca i teraz je cirkev Kristovým kráľovstvom a nebeským kráľovstvom.“
- Augustín, *The City of God*, XX.9

„Mimo cirkvi niet spasenia.“
- Cyprián, biskup Kartága, 3. storočie

„Akékoľvek oddelenie cirkvi od kráľovstva ju nebiblicky odlučuje od účasti na
programe spasenia v božských dejinách.“
- Robert Saucy, *The Church in God's Program*

„Ježiš predpovedal Božie kráľovstvo, ale to, čo prišlo, bola cirkev.“
- A. Loisy, *The Gospel and the Church*

„Absolútne odmietam pripojiť sa k akejkoľvek organizácii, ktorá by za svojho čle-
na prijala niekoho takého, ako som ja.“
- Groucho Marx

Príklady zo života

Dávid a Abdul

Dávid sa oprel o automat na nápoje, otvoril si plechovku, dal si poriadny dúšok a nahlas si povzdychol. Jeho rozhovor s Abdulom ho vyčerpá. Abdul bol oddaný moslim a bystrý mysliteľ. Študoval Korán v Saudskej Arábii a tiež sa dobre vyznal v Biblii. Dávid už predtým povedal evanjelium viacerým moslimom na svojom inter-náte a vedel, aké námietky očakávať, ale nebol pripravený na spôsob Abudlovej argumentácie.

Abdul vlastne súhlasil, že Boh si vyvolil Izrael, aby ustanovil svoju božskú vládu vo svete. Avšak Izrael zlyhal v naplnení Božieho povolania tým, že upadol do hriechu a nemorálnosti a bol zavrhnutý. Potom sa Boh rozhodol pre ďalší plán a zveril ho Ježišovi, ale hoci Ježiš bol cnostný a očividne prorok, kresťanská cirkev taktiež zlyhala v naplnení Božieho povolania. („Len sa pozri na nemorálnosť v kresťanských krajinách,“ povedal Abdul). Nakoniec Boh povolal Mohameda a zveril mu tretí plán a tento posledný plán vytvoril cnostnú spoločnosť, ktorú Boh zamýšľal. Tretí plán bol najlepší a ako dôkaz sa len stačí pozrieť na islamské krajiny. Tam ľudia rešpektujú Božie zákony a pripisujú mu zaslúženú úctu.

Dávid protestoval, ale Abudlovi sa podarilo presvedčiť ho, aby súhlasil, že Boží prvý plán s Izraelom zlyhal. „Dobre teda,“ reagoval Abdul, „keď priznávaš, že Boží prvý plán zlyhal, mohol zlyhať aj jeho druhý plán!“ Rozhovor sa potom točil okolo iných tém, ale ako Dávid popíjal svoj nápoj, trápilo ho, že nevedel, ako reagovať na Abdulovu námietku.

Andrej

Andrej si všimol, že jeho manželka zvierá šálku oboma rukami tak tuho, až mala biele prsty. Videl toto jej mimovoľné gesto už veľakrát, a tak vedel, že ju niečo trápi. Zvážil, čo hovorí za a čo hovorí proti tomu, aby sa jej na to spýtal v plnej reštaurácii v nedeľu poobede, zhlboka sa nadýchol a dal sa do toho.

„Hela, čo sa deje?“ povedal. „Niečo ťa hryzie. Čo to je?“

Zvyčajne bolo potrebné prehováranie, aby Helena povedala, čo mala na mysli. Ale nie dnes. „Andy,“ povedala, „poznám ten výraz v твоjich očiach. Začínaš sa v našom zbore cítiť nepohodlne, však? Dúfam, že neuvažuješ znova o zmene zboru.“

Andrej začal namietat, ale prerušila ich čašníčka a ponúkla im ďalšiu kávu – to bola prestávka priamo z neba. Andrej videl, že si prestal dávať pozor a Helena ho dobre odhadla. Kým im čašníčka dolievala kávu, pozoroval svoju peknú manželku a myslel na všetky tie úžasné rozhovory pri káve, keď študovali na univerzite. Ona silne veriaci z kresťanskej rodiny, on ako mladý obrátený, ktorý prišiel ku Kristovi cez službu študentom na univerzite. Vzali sa pred štyrmi rokmi, hneď po promócii a okamžite sa presťahovali na druhú stranu krajiny za stabilnými pracovnými miestami v typickej úradníckej štvrti, kde bývali prevažne mladé, čerstvo presťahované rodiny ako oni sami. Napriek viacerým pokusom však nenašli zbor, ktorý by sa Andrejovi páčil.

Andrej si bol celkom istý, že vedel, v čom je problém. Ako bakalára filozofie naňho pred obrátením hlboko zapôsobilá obzvlášť jedna profesorka, ktorá považovala Ježišove vyučovanie o etike za revolučný ideál a hovorila o „Božom kráľovstve“ ako o veľkolepom programe premeny spoločnosti. Zároveň však drsne očierňovala cirkev a tvrdila, že sa spreneverila ideálom jej zakladateľa. Pri každej príležitosti s veľkým

potešením upozorňovala na pokrytectvo v cirkvi. Andrej si uvedomoval, že jeho príliš kritický postoj k cirkvi má korene v kurze tej profesorky. Vedel, že to v zhromaždení dokázal zamlčovať iba dovtedy, kým lepšie nespoznal ľudí. Potom ho ich drobné problémy, maličký svet a materializmus začali rozčuľovať. Nedokázal zvládnuť to pokrytectvo, a tak po niekoľkých mesiacoch odišli a hľadali niečo nové.

Keď čašníčka odišla, Andrej znova spustil, tentoraz zmierlivejším tónom. „Dobre, Hela, máš pravdu. Ale zatiaľ sme nenašli zbor, ktorý skutočne žije Kristovu lásku. Určite to nie je tento zbor, tu sa každý stará len o seba.“ Keď Helena prehovorila, jej oči sa doňho zapichli. Frustrácia a hnev v jej zvyčajne upokojujúcom hlase ho zasiahli ako tlaková vlna: „A kedy začneš prispievať k riešeniu problému namiesto toho, aby si sa od neho stále len dištancoval?“ Andrej zažmurkal a zíval na svoju šálku. Helena sa rýchlo ovládla „Och, Andy, prepáč. Pozri, ja potrebujem zbor a už si tu konečne chcem nájsť nejakých priateľov. Neťahaj ma preč z tohto zboru. Dobre?“

Andrej prikývol. Nevedel, čo povedať. Helena nastavila jeho duši zrkadlo a to, čo v ňom videl, sa mu vôbec nepáčilo.

Teraz, keď ste sa pozreli na *Hlavné prvky témy, Výroky a Príklady zo života*, ktoré sú tie hlavné otázky, ktorým sa je potrebné venovať, aby ste pochopili túto tému?

KROK 2: ŠTÚDIUM PÍSMĀ

Čo o tejto téme hovorí Biblia?

- Prečítajte si Efezanom 1:1-3:21. Žiadny iný oddiel nám neprináša väčší vŕhad do Pavlovej teológie cirkvi. V tejto téme sa zameriame výlučne na tento základný oddiel, takže ho čítajte pozorne a radšej viackrát. Použite tabuľku nižšie na vytvorenie hrubej osnovy tohto oddielu Efezanom tak, že obsah každého odseku zosumarizujete jednou vetou. Venujte zvláštnu pozornosť tomu, ako Pavol rozvíja tému Božieho plánu pre svoj ľud.

Ef 1:1-2	Pavol zdraví efezský zbor.
Ef 1:3-14	
Ef 1: 15-22	
Ef 2:1-10	
Ef 2:11-22	
Ef 3:1-13	
Ef 3:14-19	
Ef 3:20-21	

Sformulujte zhrňujúci výrok pre celý oddiel.

Ef 1:-3:21	
-------------------	--

- Na základe vášho štúdia Efezanom 1:1-3:21 odpovedzte na nasledujúce otázky a pri každej odpovedi zaznamenajte oddiel, na základe ktorého odpovedáte.

Na dosiahnutí akého zámeru pracuje Boh v dejinách?
(1:3-14; 2:14-18; 3:7-17)

Ako s týmto zámerom súvisí Kristovo dielo?
(1:20-23; 2:1-22)

Ako s týmto zámerom súvisí spasenie jednotlivcov?
(1:4-8,11,12; 2:1-10; 3:14-18)

Ako sa Boží zámer stáva prostredníctvom cirkvi konkrétnou skutočnosťou?
(1:18-23; 2:11-18; 3:7-11)

KROK 3: NAHLIADNUTIE DO INÝCH ZDROJOV **Čo sa môžeme naučiť od iných autorov?**

„Boží veľkolepý zámer s cirkvou,“ Joel R. White.
Copyright © 1999. V origináli použité s dovoľením autora.
Všetky práva vyhradené.

„Definícia cirkvi,“ Paul A. Beals.
Úryvok z 5. kapitoly knihy *A People of His Name: A Church-Based Mission Strategy*, s. 63-64. Copyright © 1995. V origináli použité s dovoľením Wiliam Carey Library, Pasadena, CA. Všetky práva vyhradené.

Boží veľkolepý zámer s cirkvou

Joel R. White

Uvažovali ste niekedy o tom, o čo Bohu ide? Je cieľavedomou bytosťou? Môžeme objaviť nejaký vše-presahujúci zámer za všetkým, čo robí? Tieto otázky nie sú len prázdnyimi špekuláciami. Dávidov príklad nás povzbudzuje k tomu, aby sme ich kládli. Dávid sa modlí: „Hospodin, daj mi poznať svoje cesty!“ (Žalm 25:4). Poznať Božie cesty naznačuje, že budeme rozumieť, aspoň do istej miery, jeho motivácii a cieľom.

Dobrá správa: Boh má zámer

Niektorí ľudia popierajú, že Boh má nejaký jasný zámer. Svetonázor, ktorý nazývame deizmus, tvrdí, že Boh nastavil svet ako sebestačný systém – ako terárium, ktoré vidíte na hodine biológie na strednej škole – a potom sa odtiahol, aby sledoval, čo sa bude diať. V rámci teológie existuje škola myslenia, ktorá sa nazýva „procesuálna teológia.“ Táto síce nesúhlasí s myšlienkou, že Boh nerobí nič, ale stále účinne popiera, že Boh koná v súlade s nejakým pevným zámerom. Je skôr ako chemik-výskumník, ktorý skúša takú a onakú chemickú reakciu a je zvedavý na výsledok. Možno sa ukáže, že jeho experiment je užitočný, možno nie.

Iní tvrdia, že Boh si vo svojich zámeroch odporuje. Usiluje sa o viac ako len jeden cieľ a tieto ciele nie sú navzájom nevyhnutne kompatibilné. Tento svetonázor, zvaný dualizmus, je veľmi starobyľý a očividne ma pôvod v skutočnosti, že ak sa pozriete na svet, ani zďaleka nie je zrejme, že všetko smeruje k jednotnému božskému cieľu. Namiesto toho sa zdá, že dejiny zaznamenávajú veľkolepý zápas medzi dvoma viac alebo menej vyrovnanými princípmi zvanými Dobro a Zlo. Podľa tohto spôsobu myslenia Boh v sebe obsahuje oba tieto princípy. Taoistický symbol Jín a Jang je známym vyjadrením tohto svetonázoru.

Ďalší, zrejme tvoriaci väčšinu súčasných ľudí, by povedali, že hoci Boh môže sledovať nejaký veľkolepý cieľ, tento cieľ je pre nás úplne skrytý. Mám podozrenie, že bežný agnosticizmus, tak obľúbený v západnej kultúre, nespochybňuje až tak Božiu existenciu – všeobecná viera v Boha ostáva pozoruhodne silná – ako poznateľnosť Boha. To znamená, že väčšina ľudí si myslí, že sa nedá zistiť, o čo Bohu ide. Možno má nejaký jednotný zámer, ale je úplne nad rámec ľudských schopností pochopiť ho.

Niekedy ľudia používajú Bibliu na podporu názoru, že Božie zábery sú nespoznateľné. Citujú hlavne Izaiáša 55:8-9: „Lebo: Moje myšlienky nie sú vaše myšlienky a vaše cesty nie sú moje cesty – znie výrok Hospodina. Lebo ako nebesá prevyšujú zem, tak prevyšujú moje cesty vaše cesty a moje myšlienky vaše myšlienky.“

Proti tomuto tvrdeniu sa naozaj nedá namietat. Božie zábery sú, už skoro z ich samotnej definície, mimo našu schopnosť ich pochopiť. Nemáme k nim žiadny prirodzený prístup. To je viacmenej všetko, čo o tom „hovori“ Stará zmluva. To, že Boh má definitívny zámer, je opakovane potvrdzované, ale ostáva to vzdialené a nejasné. Sem-tam nachádzame náznaky, že jedného dňa, po čase, bude k dispozícii viac informácií, ale konkrétne vyjadrenie Božieho definitívneho zámeru nebolo jasné.

Tu budú niektorí namietat a pýtať sa: „A čo Izrael?“ Nedá sa poprieť, že Izrael bol konkrétnym vyjadrením Božieho zámeru, ale to iba čiastočne, nie definitívne. Priamo v starozmluvnom zázname sú náznaky – dokonca, čo je úchvatné, aj vtedy, keď veci vyzerali najlepšie – že Izrael bol skôr zahrievacím kolom než tou hlavnou udalosťou. A ku koncu starozmluvného obdobia bolo presvedčenie, že Boží veľkolepý zámer v ľudských dejinách zahŕňa Izrael, určite cvičením vo viere. Zdanlivo

nebolo veľmi veľa empirických dôkazov, ktoré by ho odôvodnili.¹

V 1 Korinťanom 2, Pavol potvrdzuje túto starozmluvnú pravdu: hoci Boh nepopierateľne stále sledoval istý cieľ – cieľ stanovený pred začiatkom času – tento cieľ bol ľudstvu úplne skrytý. (1 Korinťanom 2:7). Vo verši 9 Pavol dokonca cituje Izaiáša 64:4, aby zdôvodnil svoje tvrdenie. Ale Pavol nemusel byť špičkovým vedcom (ktorým, samozrejme, ani nebol), dokonca ani židovským rabínom (ktorým bol), aby na to prišiel. Stačí žiť dosť dlho, aby ste inklinovali k tomuto záveru.

Pavlovo senzačné tvrdenie: Boží večný zámer sa týka cirkvi

Pavol však v 1 Korinťanom 2:10 pokračuje a tvrdí niečo skutočne ohromujúce: Boh skrze Ducha zjavil, čo pre nás pripravil. Táto fráza je taká krátka a taká jednoduchá, že sa dá ľahko prehliadnuť. Mala by byť vo vašej Biblii zvýraznená a udrieť vám do očí. Zamyslite sa nad ňou. Boh *nám* zjavil svoj veľkolepý zámer, určený ešte dávno predtým, ako prvý fotón rozbil kozmickú tmú. Teda tým, ktorí majú Kristovu myseľ (1 Korinťanom 2:16), teda cirkvi. „Nám“ stojí na začiatku tejto vety, čo ukazuje, že to Pavol chcel zdôrazniť. Jeho hlavnou myšlienkou je, že Boží definitívny zámer bol skrytý všetkým, dokonca i Izraelu. Zjavenie tohto Božieho úžasného plánu bolo darom Ducha cirkvi. Jedine cirkev má dôverné informácie o tom, čo chce Boh urobiť v ľudských dejinách.

Pavlovo tvrdenie sa stáva ešte senzačnejším, keď sa venuje rovnakej téme vo svojom liste Efezanom. Tam, v Efezanom 3:8-11, Pavol ide oveľa ďalej ako v liste Korinťanom:

Ja, najmenší zo všetkých svätých som dostal tú milosť, aby som pohanom ohlasoval nevyspytateľné

Kristovo bohatstvo a všetkým objasnil, aký je plán tajomstva ukrytý od vekov v Bohu, ktorý všetko stvoril. Boh chce, aby sa kniežatstvá a mocnostiam v nebesiach skrze Cirkiev ohlasovala mnohotvárna múdrosť Boha podľa odvekého ustanovenia, ktoré uskutočnil v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi...

Pavol hovorí, že Boh nie len zjavil svoj veľkolepý zámer *cirkvi*. To je len začiatok. Boh ho v skutočnosti zjavil *cez cirkev!* To znamená, že cirkev je konkrétnym vyjadrením Božieho večného zámeru s ľudstvom. Boh, takpovediac, proste neposadí cirkev a nepovie: „Pozrite sa sem. Na tabuľu som napísal vzorec, ktorý vysvetľuje svet a to, prečo som ho stvoril. Budem vás z toho skúšať, takže sa to dobre naučte.“ Nie, namiesto toho to odhaľuje prostredníctvom cirkvi. Prakticky hovorí všetkým mocnostiam sveta, viditeľným i neviditeľným: „Pozrite sa na cirkev a uvidíte, o aký cieľ mi v dejinách ide. Cirkev je konkrétnym vyjadrením môjho úžasného plánu pre svet.

Avšak priznajme, toto sa zdá byť trocha prehnané, keď sa v nedeľu ráno vo svojej lavici obzriete doľava a doprava. Musíte si pomyslieť: „Keď už sme pri tom Kniežatá a mocnosti v nebesiach budú len ťažko ohromení Božím večným plánom, keď uvidia tuto Janka... alebo i mňa.“

Pristihujem sa pri tom, že si myslím to isté. Ale ani nikto z nás nevidí cirkev z perspektívy nebies, čiže tak, ako bude vyzeráť, keď bude hotová. S veľkou pravdepodobnosťou nikto, okrem Michelangela, nebol unesený kamenným kvádom, z ktorého sa nakoniec stal jeho *Dávid*. Ale výsledné dielo - to je už niečo celkom iné.

Chcem povedať, že nato, aby sme mohli správne posúdiť akékoľvek rozpracované dielo, musíme si uvedomovať, ako vyzeralo na začiatku a ako bude vyzeráť po dokončení. Ak chceme rozumieť cirkvi, potrebujeme rozumieť jej počiatkom a jej záverečnému stavu. A na to sa potrebujeme vydať naprieč celými dejinami spásy, ako ich nazýva-

¹ K tejto téme pozrite N.T Wright, *The New Testament and the People of God* (London: Society For Promoting Christian Knowledge, 1992), 268-70.

jú teológovia. Začneme na začiatku, alebo skôr pred začiatkom, pri večnom Božom zámere, ktorý bol stanovený pred vekmi. To nás privedie k stvoreniu, kde Boží definitívny cieľ nabral konkrétnu podobu, aby bol vzápätí skazený ľudským hriechom. Žiaľ, nebudeme mať čas skúmať ruiny starovekého Izraela, ale cestou sa na ne krátko pozrieme. To všetko nás pripraví na pochopenie toho, ako Kristovo dielo vytvára cirkev a ako cirkev ďalej bude definitívnym prostriedkom Božieho naplnenia jeho úžasného plánu. Pripravte sa na divokú jazdu!

Sláva: Boží najvyšší záujem

Aký zámer sleduje Boh vo všetkom, čo robí? Hoci Písmo nikde nedáva na túto otázku priamu odpoveď, v skutočnosti panuje medzi evanjelikámi zhoda o tom, čo by mala byť tou odpoveďou. Dôvod je v tom, že jedna téma sa naprieč Bibliou objavuje tak často a tak dôrazne, že samotná jej intenzita zatiení všetky iné možné alternatívy. Tou témou je Božia sláva. Väčšina kresťanov by súhlasila, že Bohu v prvom rade ide o svoju vlastnú slávu.

Čo je vlastne „Božia sláva“? Zrejme žiadny iný oddiel Biblie neodpovedá na túto otázku tak jasne ako záznam o tom, ako Božia sláva prešla popred Mojžišom na vrchu Sinaj. (Exodus 33:17-34:7). Tu je Božia sláva (ktorá je tiež totožná s Božím menom) charakterizovaná ako Božia dobrota. Mojžiš zakúša Božiu slávu nie ako nejakú veľkú svetelnú žiaru, ale ako zjavenie Božieho charakteru (Exodus 34:5-6). Takže Božiu slávu môžeme definovať ako dokonalosť a zvrchovanosť jeho dobrého a svätého charakteru. Keď povieme, že Boží zámer vo všetkom, čo robí, je osláviť sa, myslíme tým, že sa usiluje o zdôraznenie alebo usmernenie pozornosti k tomu, čo John Piper nazýva „morálnou krásou Božej mnohorakej dokonalosti.“²

² John Piper, *Desiring God: Meditations of a Christian Hedonist* (Portland, OR: Multnomah Press, 1986), 227.

Pri takomto vyjadrení však vždy vystáva otázka, či sa na základe tohto pohľadu nedá Boha obviňovať z maximálneho egoizmu, keďže chce, aby ho všetci uctievali. Nie je tu priestor na to, aby sme tejto dôležitej téme venovali všetku zaslúženú pozornosť. Chcem len poznamenať, že učenie Biblie o tejto veci je v istom zmysle blízke najlepšej tradícii klasickej gréckej filozofie. Napríklad Sokrates strávil veľa času diskutovaním o podstate „najvyššieho dobra“ v živote. Dosiahnutie tohto dobra a napomáhanie k nemu ostatným je skutočný zmysel ľudskej existencie a najcnostnejšou motiváciou. Biblia jednoducho pokračuje a ukazuje, že tým najvyšším dobrom je Boh sám. A tak naliehaním na všetky ostatné bytosti, aby z jeho slávy spravili cieľ svojej existencie, Boh vlastne prejavuje hlboký záujem o ich osobné naplnenie. Chce, aby v živote dosiahli najvyššie možné uspokojenie.³

V každom prípade, Biblia celkom jasne ukazuje, že Božie zámary naozaj zahŕňajú jeho vlastné oslávenie.⁴

V Starej zmluve to potvrdzujú najrôznejšie oddiely. 1 Kronická 29:10-11; Žalm 46:10; 138:2; Izaiáš 2:11, 17; 33:11; 42:8 sú len niekoľkými z nich. V Novej zmluve, v Efezanom často opakovaná fráza „na chválu jeho slávy,“ opisuje zmysel tých všetkých úžasných vecí, ktoré Boh spravil pre svoj ľud. Vo Filipanom je výsledkom Kristovho diela to, aby „každý jazyk vyznával na slávu Boha Otca: Ježiš Kristus je Pán“ (Filipanom 2:11). V tomto vyjadrení niet pochýb o Božom hlavnom zámere.

³ V náročnom, ale zatiaľ najlepšom pojednaní „The End For Which God Created the World“ Jonathan Edwards ukazuje, že Božia sláva a ľudské šťastie sú obe dobré a vzájomne sa dopĺňajú. Porovnaj *The Works of Jonathan Edwards*, vol. 1 (Edinburgh: Banner of Truth Trust, 1974), str. 94-121.

⁴ Pre pomerne dôkladný prehľad Biblických dôkazov, viď John Piper, „Appendix 1: The Goal of God in Redemptive History,“ *Desiring God*, 227-238.

Boží konkrétny plán: Naplnenie Zeme svojou slávou

O Božej sláve všeobecne by sa dalo napísať oveľa viac. Ale my sa chceme konkrétnejšie zamerať na stvorenie a pozrieť sa, či môžeme odhaliť zámer, pre ktorý Boh stvoril svet. Biblia hovorí, že „nebesia rozprávajú o Božej sláve“ (Ž 19:2). Toto nie je len náhodné vyjadrenie. Skôr sa zdá, že jasne odráža Boží úmysel. Pozrite sa na tieto tri príklady:

No tak ako žijem a ako Hospodinova sláva naplní celú zem.
(Numeri 14:21)

Vyvýš sa, Bože, nad nebesia, tvoja sláva nech je nad celou zemou!
(Žalm 57:6)

Zem bude naplnená poznaním Hospodinovej slávy, ako sú moria zaliata vodami. (Habakuk 2:14)

Biblia nás učí, že Boh stvoril svet s jasným zámerom: aby ho naplnil svojou slávou.⁵

Ale čo to znamená? Ako Boh zamýšľal naplniť zem svojou slávou? Odpoveď na túto otázku nás privádza k správe o stvorení v Genezis 1. Čeliac spochybňovaniu zo strany zástancov evolúcie sme sa stali až príliš zameralými na otázku *ako* Boh stvoril svet, a preto sme zabudli na skutočnosť, že biblický záznam sa viac zaoberá otázkou *prečo*. Tým sa nemyslí, že Genezis 1 nemá čo povedať v debate stvorenie verus evolúcia. Istotne má. Ale literárna analýza správy o stvorení ukazuje, že jej hlavným zameraním je niečo iné, a to zámer, s ktorým Boh stvoril svet.

Správa z Genezis rozdeľuje stvorenie sveta na etapy. Po dokončení každej etapy Boh vyhlasuje „dobré.“ Zdá sa, že Boh to vyhlasuje za dobré vo vzťahu k tomu, čo sa stane na šiesty deň: stvorenie ľudských bytostí. Stvorenie sa stáva „lepším a lepším“ ako sa stáva viac a viac schopným zachovávať ľud-

⁵ Pre ďalšie dôkazy viď najmä vyššie spomenuté pojednanie od Jonathanu Edwardsa.

ský život. S príchodom Adama a Evy na scénu sa stáva „veľmi dobrým“ a Boh oddychuje od svojej práce stvorenia.⁶

Ľudské bytosti: Ich špeciálna úloha v Božom pláne

Nech je ako chce, ľudské bytosti hrajú v Božom pláne dôležitú rolu, ako je to vidieť v úplne prvej kapitole Biblie. Podľa Genezis 1:26, Boh stvoril ľudské bytosti, muža aj ženu, na svoj vlastný obraz. Ľudia po stáročia špekulovali o tom, čo by to mohlo znamenať, ale mnoho týchto špekulácií sa snažilo definovať Boží obraz absolútnym, filozofickým spôsobom. Biblia sa zameriava na niečo iné. „Biblické predstavenie Božieho obrazu,“ hovorí odborník na Starú zmluvu Meredith Kline, „sa dôsledne týka slávy, ako je Božia sláva.“⁷ Toto jasne vidíme v Žalme 8, ktorý je meditáciou o postavení ľudstva v stvorení. Stredná časť (verše 4-6) tejto básne znie takto:

*Keď hľadím na tvoje nebesia, dielo tvojich prstov,
na mesiac a hviezdy, ktoré si upevnil, pýtam sa:
Čo je človek, že naňho pamätáš,
a syn človeka, že sa ho ujímaš?
Urobil si ho len o niečo menším než nebeské bytosti.
Korunoval si ho slávou a dôstojnosťou.*

Spojenie medzi Božou slávou a Božím obrazom je tu zrejmé: stvorené „len o niečo menším než nebeské bytosti,“ je ľudstvo korunované „slávou a dôstojnosťou.“ Teda ľudské bytosti, muži aj ženy, sú ako zrkadlá, v ktorých sa dá vidieť podoba Božej veľkoleposti a majestátu. Ich zmyslom, podľa toho, ako ich Boh stvoril, je odrážať Božiu slávu. Nositelia obrazu, mohli by sme povedať, nie sú nič viac a nič menej

⁶ Pozri tiež Daniel P. Fuller, *The Unity of the Bible: Unfolding God's Plan for Humanity* (Grand Rapids: Zondervan, 1992), 107-108.

⁷ *Images of the Spirit* (South Hamilton, MA: Gordon-Conwell Theological Seminary, 1986), 30 (kurzíva pridaná).

ako zrkadlá (odrážače) Božej slávy. Potvrdenie tohto nachádzame pri Mojžišovi. Keď mal spoločenstvo s Bohom, jeho tvár doslova žiarila odrazom Hospodinoj žiary (porovnaj 2 Korinťanom 3:7 s Exodus 34:34-35).

Ďalšia vec, ktorú správa z Genezis spomína okrem stvorenia ľudstva na Boží obraz, je Boží príkaz pre odrážačov jeho slávy, aby sa množili a naplnili zem (Genezis 1:28). Inými slovami, tieto dve udalosti sú späté tak úzko, ako je to len možné. Dôvodom je Boží zámer so stvorením. Božím úmyslom, ako sme videli, bolo naplniť zem svojou slávou. Teraz sa jasne ukazuje, ako to Boh chcel dosiahnuť: zaľudnením zeme nositeľmi jeho obrazu, z ktorých každý mal odrážať jeho slávu, nie len fyzicky ako Mojžiš, ale aj prostredníctvom svojho vzťahu k svetu, ktorému vládli, k sebe navzájom a k Bohu. Pri dodržiavaní Božieho pokynu množiť sa, spravodliví muži a ženy sa mali rozširovať a zaľudniť planétu, kým by celý svet nebol naplnený Božou slávou odrážanou miliónmi nositeľov jeho obrazu.

V celej tejto analýze nesmieme prehliadať jednu absolútne dôležitú myšlienku: Správa z Genezis ukazuje, že Boh vždy zamýšľal stvoriť „svoj vlastný ľud,“ ako Deuteronomium neskôr nazýva Izrael (4:20; 7:6; 14:2). Toto nebolo nejaké neskoršie vylepšenie, nenašlo to Bohu prvýkrát na hore Sinaj. Už od samotného začiatku predvídal Boh kráľovstvo, v ktorom by vládol v добрote a veľkoleposti nad ľudom, ktorý by sa radoval z jeho život dávajúcej prítomnosti a chválil by jeho slávu.

Pád: Strata Božej slávy

Ako viete, dopadlo to inak. V tejto určite najnevysvetlenejšej udalosti v ľudskej histórii, Adam a Eva pohrdli Bohom, ktorý ich stvoril pre „večnú radosť,“ ako o tom výstižne hovorí Westminsterký katechizmus. Pavol pri uvažovaní o dôsledkoch Pádu tvrdí, že naši spoloční rodičia „Božiu pravdu zamenili za lož a úctu a službu preukazovali stvorenstvu namiesto Stvoriteľovi“ (Rimanom 1:25). Tým „slávu nepo-

minuteľného Boha zamenili za zobrazovanú podobu pominateľného človeka“ (Rimanom 1:23). Inými slovami, Boží obraz sa stratil lebo bol prinajmenšom bizarne znetvorený a ľudské bytosti boli pretvorené na, takpovediac, obraz ich adoptívneho otca, diabla (Ján 8:44). Od toho momentu oslavovali satana a usilovali sa o naplnenie jeho vôle namiesto Božej (1 Ján 3:7).

Hoci toto nevyhnutne vzbudilo Boží hnev, nezbavil Adama a Evu pozhnaní okamžite. Toto je prekvapivé, pretože Boh sám povedal: „lebo v deň, v ktorom by si z neho [stromu poznania dobra a zla] jedol, určite zomrieš.“ (Genezis 2:17). Hoci slovné spojenie „v deň,“ ako je používané v Starej zmluve neznamená nevyhnutne „do 24 hodín,“ nemýlili by ste sa, keby ste pri jeho prvom čítaní očakávali práve toto.⁸ Adam a Eva to určite očakávali. Keď počuli „hlas Hospodina Boha, ktorý sa prechádzal po záhrade za popoludňajšieho vánku,“ ako to doslovne popisuje Genezis 3:8, „ukryl sa muž i žena pred Hospodinom.“⁹ Očakávame vykonanie božského súdu, koniec ľudskej histórie ešte skôr, ako vôbec začala.

⁸ Viď Gordon Wenham, *Genesis 1-15 WBC* (Dallas: Word Publishing, 1987), 68.

⁹ Kline presvedčivo tvrdí, že tento verš hrozí nevyhnutným súdom namiesto sľubovania pohodlia. Po prvé, sloveso „chodiť sem a tam (prechádzať sa)“ sa často používa na „označenie osôb so súdnym poverením“ [*Kingdom Prologue* (South Hamilton, MA: Gordon-Conwell Theological Seminary, 1991), 126]. Pozri Jób 1, Zachariáš 4:10 a 2Kronická 16:9. Toto sloveso sa obzvlášť používa pri Bohu a tých, ktorí ho zastupujú (pozri Jób 22:14; 1 Samuelova 12:2) na opis ich múdreho a právneho vodcovstva. Ak toto je naozaj skutočný pôvod použitia tohto slovesa na tomto mieste, potom je Boh zobrazený vo svojej úlohe sudcu. Po druhé, slovné spojenie „za popoludňajšieho vánku“ sa môže preložiť aj ako „v dennom duchu, v duchu dňa“ (alebo vetra, hebrejsky *ruach*) by sa pravdepodobne malo vykladať ako odkaz na Božieho Ducha ako v Genezis 1:2, jedinom ďalšom mieste, kde je tento výraz použitý v rámci širšieho kontextu. Ak je to tak, potom „deň“ je dňom z Genezis 2:17, teda deň, v ktorom jedli zo stromu. Boh sa potom javí ako „Duch toho dňa.“ Inými slovami, ako vykonávateľ sľúbeného súdu. Tento výklad sa mi a priori javí pravdepodobnejší ako tradičné „za popoludňajšieho vánku.“ Pozri Kline, *Images of the Spirit*, 102-107.

Sľub obnovenej slávy

To, čo sa v skutočnosti deje, je ohromujúce. V Genezis 3:9 Boh volá Adama „Kde si?“ Rozmýšľali ste niekedy nad tým, prečo to urobil? Boh, pre ktorého „niet tvora, čo by bol preň neviditeľný“ (Heb 4:13), celkom isto vedel, kde je Adam a Eva. Tak prečo sa pýta? Myslím, že toto je úplne prvý náznak toho, že Boh má pripravené niečo ďalšie ako súd, plán, ktorý nejako zachová Božiu slávu a úmysel, a zároveň poskytnie aj riešenie pre Adamovu a Evinu zúfalú situáciu.

Inými slovami, myslím, že história vykúpenia v skutočnosti začína Božou otázkou vo verši 9. Kvôli prvému záblesku milosti nemusíme čakať na sľub ženinho potomstva vo verši 15, ako si väčšina komentátorov myslí. Prvé, a v mnohých ohľadoch dojemnejšie vyjadrenie Božej milosti sa ukazuje, už keď Boh volá na Adama. Keby bol Boh zamýšľal neodvratne odsúdiť ľudstvo, určite by ich bol predvolal a oni by nemali na výber, museli by poslúchnuť. Ale on na nich volá, čím hneď ukazuje, že mu ide o niečo iné. Boh sám sa stáva prvým misionárom na svete. Hľadá Adama a Evu so správou o nádeji uprostred odsúdenia. Hneď tu je začiatok príbehu, ktorý sa naplnil v Ježišovi, ktorý o sebe povedal: „Lebo Syn človeka prišiel hľadať a spasiť, čo zahynulo“ (Lukáš 19:10).

Uvažovanie o tejto Božej „mäkkosti“ vyvoláva znepokojivú otázku: Ak Bohu naozaj ide o „morálnu krásu jeho mnohorakej dokonalosti,“ ako si môže dovoliť okamžite *nesúdiť* ľudstvo? Stalo sa to, že dovolil ľuďom množiť sa, ale už nebol jeho vlastný ľud. Vzbúrené ľudstvo už viac nebolo oddané šíreniu Božieho mena. Namiesto toho sa podujali na to, aby sa sami preslávili (Genezis 11:4). Ďalej sa „množili a naplňali zem,“ ale výsledkom evidentne nebol svet naplnený odrazmi Božej slávy.

Avšak toto všetko Boha nezaskočilo. Vo svojej nekonečnej múdrosti plánoval využiť dokonca i desivú vzburu ľudstva, aby vyzdvihol svoj slávny charakter. Podstata tohto plánu je už zja-

vená, aspoň jej základ, v Genezis 3:15: „Nepriateľstvo ustanovujem medzi tebou a ženou, medzi tvojím potomstvom a jej potomstvom; ono ti rozšliape hlavu, ty mu však zraníš päťu!“ Boh vyhlasuje, že spomedzi satanových¹⁰ detí povolá ľudí, aby boli jeho vlastným ľudom. Ľudská rasa bude mať dve zložky: potomstvo ženy a potomstvo hada. Toto nebude definované biologicky, ale podľa viery a poslušnosti Božím prikázaniam. Tí, ktorí zavrhnú Boha a jeho vôľu, sú deti diabla. Tí, ktorí dôverujú Bohu a robia, čo hovorí, sú Božími deťmi (1 Jánov 3:7-10).

Na tomto mieste vstupuje na scénu Izrael. Boh sľúbil Abrahámovi, že ho urobí „veľkým národom,“ ktorý zamýšľa požehnať (Genezis 12:2). Opäť sa jasne naplňa Božia túžba povolať si ľud pre seba. Ale úloha Izraela bola len dočasná. Bol akoby strukom, ktorý vyživoval a ochraňoval semienko Božieho plánu, ktorý sa mal jedného dňa naplniť.

Toto sa stáva jasným, keď si uvedomíme, že Izraelský národ nebol nikdy stotožnený so zaslúbeným ženiným potomstvom. Od začiatku bolo jasné, ako to popisuje Pavol, že „nie všetci, ktorí sú z Izraela, sú Izrael“ (Rimanom 9:6). Mnoho ľudí Ježišových čias si myslelo, že fyzický pôvod u Abraháma bol rozhodujúcim kritériom, ale oni boli vážne napomenutí Jánom Krstiteľom: „Prinášajte ovocie primerané pokániu a nemyslite si, že si môžete povedať: Máme otca Abraháma. Lebo hovorím vám, že Boh môže stvoriť Abrahámovi deti aj z týchto kameňov“ (Matúš 3:8-9). Tomuto človeku, poslanému pripraviť cestu Mesiášovi, obzvlášť záležalo na obnove Biblickej pravdy, že príslušnosť k potomstvu ženy bola záležitosťou viery a nie krvi.

Kristus, sľúbený Obnoviteľ

Iste, Izrael bol dedičom zaslúbení (Rimanom 9:4), okrem iných aj toho z Genezis 3:15. Podľa tohto proroctva

¹⁰ Biblia neskôr jasne ukazuje, že had v záhrade nie je nikto iný ako sám satan. Pozri Zjavenie 20:2.

mal byť definitívny konflikt medzi potomstvom hada a potomstvom ženy vyriešení v „bitke šampiónov“ – ako medzi Dávidom a Goliášom – medzi satanom a jedincom, ktorý mal byť zástupcom potomstva ženy, Vykupiteľom, ktorý vyjde z Izraela. Z neskoršieho Biblického zjavenia vieme, že týmto „narodeným zo ženy“ (Galatánom 4:4) bol Ježiš Kristus. Nová zmluva na viacerých miestach zobrazuje Kristovo dielo ako vojnu s diablom, v ktorej Kristus porazí a zničí diabla (Hebrejom 2:14; 1 Jánov 3:8; Zjavenie 12). Ježiš toto celkom neočakávane vykoná tým, že nesie hriechy tých, ktorí v neho veria, na kríž (Izaiáš 53:5-6; 2 Korintánom 5:21; Kolosanom 2:14) a sám znesie trest za hriech, ktorý bol určený pre nás za vzburu voči Bohu. V tomto „zranení svojej päty“ smrteľne zranil hada na hlave a tým oslobodil tých, ktorých satan držal v zajatí (Hebrejom 2:14-15).

Teraz môžeme rozumieť tomu, ako mohol Boha neodsúdiť ľudstvo okamžite po páde. Nebolo to tak, že by Boh zabudol na urážku svojej slávy, ktorú predstavovala vzburá ľudstva. Ale nepotrestal „hriechy spáchané už skôr“, kým nepredstavil Ježiša ako „prostriedok (obet) zmierenia“ (Rimanom 3:25). Inými slovami, Boh mohol na čas prehliadnuť hriech ľudstva. To urobil na základe zaslúbenia o potomkovi ženy, ktorý mal podstúpiť spravodlivý trest za hriech. Tak Boh dokázal, že je spravodlivý (zachovaním svojho svätého charakteru, teda svojej slávy) a zároveň mohol spraviť spravodlivými tých, ktorí dôverujú Kristovi (Rimanom 3:26). V skutočnosti bola Božia sláva ešte zdôraznená, keď preukázal milosť tým, ktorí si spravodlivo zaslúžili jeho hnev (Izaiáš 48:9, 11).

Cirkev: Obnovená Sláva

Ale čo s Božím plánom, že si povolá svoj vlastný ľud? Ako sme videli, Boh dovolil ľudským bytostiam množiť sa a naplniť zem, ale rasa, ktorá sa množila, bola zväčša potomstvom hada. Dokonca i v Izraeli, prostriedku, ktorý si Boh vyvolil na zachovávanie sľubu

o prichádzajúcom vykupiteľovi, nebolo do času prorokov skoro žiadneho potomstva ženy. Proroci mohli sotva spraviť viac ako držať sa nádeje, že jedného dňa vyrastie zelený výhonok zo spáleného pňa, ktorým kedysi bol Boží vyvolený ľud (Izaiáš 6:13; 11:1; Zachariáš 3:8; 6:12).

Samozrejme, ten sľúbený výhonok bol obrazom Ježiša, prichádzajúceho vykupiteľa. A ukazuje na definitívnu odpoveď na otázku o Božom pláne. Pretože podľa Efezanom 2:14-16 Kristova smrť na kríži ruší nepriateľstvo, ktoré existovalo medzi Bohom a ľudstvom, a vytvára „nového človeka,“ alebo, ako to výstižne modernizuje Stott „jednotné nové ľudstvo.“¹¹ Tým, že Ježiš dovolil, aby jeho telo bolo vydané smrti, zacelil veľkú puklinu tiahnucu sa uprostred starého ľudstva. Rúca „deliaci múr“ medzi Židmi a pohanmi, rozdelenie na základe zákonov a nariadení, ktoré kedysi síce slúžili Božiemu cieľu tým, že pripomínali sľub o prichádzajúcom Vykupiteľovi, ale teraz sa preň stali prekážkou. Spomedzi starého, rozdeleného ľudstva, potomstva hada, Kristus povoláva nové ľudstvo, zaslúbené potomstvo ženy, z ktorého on sám je „prvorodeným“ (Rimanom 8:29). Týmto spôsobom Kristus uskutočňuje veľkolepý Boží zámer vytvoriť si svoj vlastný ľud. Tento nový vyvolený ľud je, samozrejme, Kristova cirkev (1 Petrov 2:9).

Podľa 2 Korintánom 5:17, táto nová rasa povstáva uprostred starej vtedy, keď ľudia prichádzajú k viere v Krista. V našej individualistickej spoločnosti máme sklony, zhodne s väčšinou anglických prekladov, interpretovať tento verš len so zameraním na jednotlivca: „Každý, kto je v Kristovi, je nové stvorenie.“ Originál v skutočnosti hovorí oveľa viac než len to. Barret je svojim prekladom zrejme bližšie k zamýšľanému cieľu: „Ak je niekto v Kristovi, je to akt nového stvorenia.“¹² Nejde len

¹¹ John R. W. Stott, *The Message of Ephesians*, TBST (Downers grove: Inter-Varsity Press, 1979), 89.

¹² C. K. Barrett, *A Commentary on the Second Epistle to the Corinthians* (Peabody, MA: Hendrickson, 1973), 173 (zdôraznenie autorom).

o to, že veriaci sú nejakovo noví. Keď ľudia prichádzajú ku Kristovi, v skutočnosti sú súčasťou nového stvorenia, nového ľudstva, ktoré sa neočakávané začína vynárať presne pozdĺž starej pukliny, ktorá predtým rozdeľovala ľudstvo (Galatanom 6:15).

A teraz prichádza naozaj úžasná časť. Dôvod, pre ktorý je Pavol cirkvou taký nadšený, súvisí so skutočnosťou, že toto nové ľudstvo, cirkev, začína naplňať veľkolepý zámer, pre ktorý Boh pôvodne stvoril Adama a Evu. Každý veriaci v Krista, ktorý je sám najvyšším vyjadrením Božieho obrazu (Kolosanom 1:15; Hebrejom 1:3) je obnovený na obraz a podobu Boha (Efezanom 4:23-24; Kolosanom 3:10). Opäť, je tu rasa „odrážáčov slávy,“ ľudí, v ktorých je Boží obraz konkrétne vyjadrený.

Boží zámer naplnený v cirkvi

Ale čo s Božím plánom naplniť zem svojou slávou? V Matúšovi 28:18-20, v takzvanom Veľkom poverení, Ježiš dáva svojim novým nositeľom Božieho obrazu príkaz podobný tomu, ktorý dal Boh Adamovi a Eve. Jeho nasledovníci sa majú rozísť do sveta a „získavať učeníkov.“ V Božom pôvodnom poverení, pravdaže, sa vorenie nových nositeľov obrazu malo diať prostredníctvom biologického rozmnožovania. Teraz je pre nositeľov obrazu nevyhnutné byť „znovu narodenými“ von zo starého ľudstva (1 Petrov 1:3-4) a premenenými na obraz Pána (2 Korintianom 3:18). Ale želaný efekt je rovnaký: keď Ježišovi učeníci idú do sveta, majú kázať Kristovo evanjelium a robiť dobré veci, aby ich ostatní videli a „oslavovali vášho Otca, ktorý je v nebesiach“ (Matúš 5:16). Na celom svete obnovení nositelia Božieho obrazu odrážajú Božiu slávu, a tak sa zem začína plniť Pánovou slávou podobne, ako voda plní more.

Je treba povedať ešte jednu dôležitú vec. Úplne každému členovi nového Božieho ľudstva, cirkvi, je jasné, že táto veľká premena na Kristov obraz sa ne deje zo dňa na deň. Je to proces, niekedy bolestne pomalý a Biblia to vôbec nezakrýva. Stále cirkvi pripomína, aby žila podľa Kristovho vzoru, toho definitívneho nositeľa Božieho obrazu, a aby neupadla späť do spôsobov starého ľudstva, z ktorého vyšla. Avšak príde deň, keď táto premena bude úplná. Ján hovorí, že to bude vtedy, keď uvidíme Ježiša tvárou v tvár (1 Jánov 3:2).

Navyše, sľub o svete naplnenom zrkadlenou Božou slávou nie je planá nádej, ale istá budúcnosť, ktorá nepochybne príde. Aj teraz Boh pracuje naprieč celým svetom a premieňa jednotlivcov „z každého národa, kmeňa, ľudu a jazyka“ (Zjavenie 7:9) na nositeľov jeho obrazu, ktorí jedného dňa zaľudia novú zem tak plnú Božej slávy, že nijaké iné svetlo nebude potrebné (Zjavenie 21:23)!

Toto je teda Boží veľkolepý zámer, Bohom určený pred počiatkom sveta, po dlhé roky ukrytý, ale nakoniec zjavený jeho novej rase nositeľov jeho obrazu. Boh povedal: „Naplním celý svet svojou jedinečnou slávou a urobím to prostredníctvom Kristovej cirkvi.“

Niet divu, že keď o tom Pavol premýšľa, je jednoducho premožený spon-tánnym výbuchom čistej chvály:

Tomu však, ktorý pôsobením svojej moci v nás a nad to všetko môže urobiť omnoho viac, ako my prosíme alebo rozumieme, tomu sláva v cirkvi a v Kristovi Ježišovi po všetky pokolenia na veky vekov. Amen.

(Efezanom 3:20-21)

*

Definícia cirkvi

Paul A. Beals

Cirkev, či už všeobecná alebo miestny zbor, je dnes v centre Božích plánov. K samotnej podstate cirkvi roztrhané zvestovanie evanjelia a postupný rast. Pri úvahách o ciele evanjelizácie, Edward R. Dayton a David A. Fraser správne poznamenávajú:

Evanjelizácia je dialektická. Vyrastá z cirkvi ako z vykúpeného spoločenstva. Zároveň vytvára nové zbory, aby boli vykúpenými spoločenstvami. A tak akýkoľvek prístup k evanjelizácii, ktorý sa nezaobrá cirkvou, je nedostatočný. Cirkev je prostriedok a výsledok evanjelizácie (Snyder, 1977, str. 103). Evanjelizácia vytvára nové zbory. Potom evanjelizácia prebieha ako výsledok vitality novovytvorených zborov.¹

Pretože Boh poveril cirkev, aby naplnila jeho zámer evanjelizácie sveta, musíme rozumieť biblickému učeniu o cirkvi. Táto časť nášho štúdia preto začína definovaním biblickej podstaty a úlohy cirkvi. Definujme cirkev všeobecnú ako aj miestne zbory.

- Všeobecná cirkev na svojej pozemskej púti je duchovne jednotné, povolané, celosvetové zhromaždenie všetkých veriacich, ktorých Hlava je Ježiš Kristus. Začala na Letnice krstom Duchom Svätým a pokračuje vo svojej Bohom danej misii počas ďalších generácií na celom svete. Pri Kristovom príchode bude vytrhnutá, aby bola s ním.
- Miestny zbor je samosprávne, organizované zhromaždenie pokrstených veriacich spolu s ich

zvolenými vodcami, ktorí sa stretávajú k uctievaniu, vzdelávaniu a sviatostiam, a ktorí, pôsobiac ako soľ a svetlo, idú do svojho okolia, aby konali dobré skutky a svedčili neveriacemu svetu.

Cirkev je Božím nástrojom svetovej evanjelizácie

Grécke slovo *ekklesia* znamená aj všeobecnú cirkev, aj miestny zbor. Hoci toto slovo znamená aj „povolať,“ v prvom rade sa vzťahuje na „zhromaždenie.“ Keď sa toto slovo používa v Novej zmluve vo svojom technickom význame, označuje kresťanské zhromaždenie veriacich ako napríklad „Tesaloničská cirkev (zbor)“ (1 Tesaloničanom 1:1). Robert L. Saucy píše:

Používaním sa tento termín tak tesne spojil s označovaním kresťanského spoločenstva (zhromaždenia), že nadobudol tento špecifický význam a označoval zhromaždenie veriacich bez toho, aby bol mylne zamienený za iné významy. Väčšina výskytov v Novej zmluve má tento technický význam.²

Slovo *ekklesia* sa v Novej zmluve vyskytuje 115krát a označuje hlavne miestne zhromaždenie veriacich. Keď sa používa na označenie všeobecnej cirkvi, má sa na mysli duchovná jednotnosť veriacich. Ako hovorí Saucy, „*ekklesia* boli preto všetci duchovne zjednotení v Kristovi, Hlave cirkvi.“³ V Novej zmluve označuje *ekklesia* jedine veriacich, buď v zmysle miestneho zhromaždenia veriacich alebo v zmysle veriacich zjednotených v Kristovi vo všeobecnej cirkvi.

*

¹ Edward R. Dayton and David A. Fraser, *Planning Strategies for World Evangelization*. Revised Edition (Grand Rapids: Eerdmans, 1990), p. 241.

² Robert L. Saucy, *The Church in God's Program* (Chicago: Moody Press, 1972), str. 16.

³ *Ibid.*, str. 17.

KROK 4: PRÍPRAVA VLASTNEJ ODPOVEDE **Aké sú tvoje prvotné závery?**

Duchovné formovanie

- Premýšľajte o Efezanom 5:25-27. Milujete cirkev ako Ježiš? Ďakujte Bohu za lásku, ktorú vám dal. Vyznajte, čo vás na cirkvi frustruje a proste Boha, aby vám dal viac kristovskej lásky k cirkvi.

Hlbšie porozumenie

- Čerpajúc z toho, čo ste sa naučili, odpovedzte na nasledujúce otázky:

Ako sa Božia vláda rozširuje prostredníctvom cirkvi?

Ako je ľudstvo ovplyvnené cirkvou?

Ako sú nebeské mocnosti ovplyvnené cirkvou?

Ktoré dôsledky hriechu sú v cirkvi prekonané a ako?

Zručnejšia služba

- Aby sa vám misijný záväzok pre váš zbor v Téme 6 vytváral ľahšie, v Témach 1 až 5 bude vždy súčasťou vašej úlohy zaznamenať vaše presvedčenia. Pracovný list Misijný záväzok je v Téme 6 a pomôže vám usporiadať si vaše myšlienky vyjadrené v tomto oddiele v každej z tém od prvej po piatu.

Tretia časť: Aké presvedčenia o cirkvi by mal odrážať misijný záväzok, ktorý vychádza z Biblie?

KROK 5: DISKUSIA O TÉME

Čo sa môžeme naučiť jeden od druhého?

1. Premýšľajte o príkladoch zo života v *Krok 1: Pochopenie témy*. Príbehy o Dávidovi a Andrejovi odhaľujú dva typy problémov, ktoré ľudia majú s cirkvou – jeden teologický a jeden praktický. Aké problémy to sú? Ako by ste ich pomohli Dávidovi a Andrejovi vyriešiť?

2. Považujte o nasledujúcich výrokoch. Ako by ste na každý jeden z nich reagovali s pomocou toho, čo ste sa naučili pri svojom štúdiu listu Efezanom?

„Nepotrebujem cirkev. Keď si v nedeľu ráno vezmem Bibliu a gitaru k jazeru, získam tým viac ako na bohoslužbách.“

„Cirkev by sa mala zamerať na zachraňovanie ľudí. Vyučovanie, pomoc chudobným, poradenstvo atď. by sme mali nechať organizáciám, ktoré sa na to špecializujú. Aj tak to robia oveľa lepšie.“

„Pri všetkom tom napätí v našej krajine by asi bolo lepšie, keby sa Slováci, Maďari a Rómovia nepokúšali uctievať Boha v tom istom zbore.“

„Teším sa na nebo, keď konečne budeme môcť opustiť tú trápnu a príliš ľudskú inštitúciu zvanú cirkev a začať uctievať Boha.“

3. Prečo cirkev len tak zriedkavo dosahuje biblický ideál, dokonca i vo svojich najlepších chvíľach? Ako by sme mali reagovať na tento problém?
4. Čo myslíte, ako dospel Pavol k takej vysokej mienke o cirkvi, ktorú predstavuje vo svojom liste Efezanom? (Pozrite Efezanom 3:8-10)
5. Ako slúži cirkev ako konkrétne vyjadrenie Božej vlády?
6. Opíšte misiu/poslanie cirkvi vo vzťahu k Božiemu večnému plánu.

POZNÁMKY